

Daň, daňová sústava

Pojmy z daňovníctva

Daň je určitá čiastka peňazí, ktorú daňovník odvádza do štátneho rozpočtu zo svojho daňového základu v pravidelných intervaloch. Všetky dane, ktoré daňovník odvádza do štátneho rozpočtu sú príjmami daného štátu.

Často krát táto čiastka dane je uvedená v percentách, napríklad 19% daň z príjmov alebo 20 % DPH- čiže je to 20 % z obstarávacej ceny tovarov a služieb.

Daňové obdobie je časové obdobie, za ktoré sa odvádza určitá daň. Toto obdobie môže byť: mesačne, ročne, štvrtročne.

Daňovník je osoba, ktorú priamo zaťažuje odvádzanie dane, nie je zodpovedná za platenie dane.

Platiteľ dane je osoba, ktorá priamo platí daň, táto daň ju nezaťažuje.

Rozdiel medzi sadzbou dane a daňovým základom

Sadzba dane je určitá čiastka peňazí, ktorá sa odvádza do štátneho rozpočtu a je určená:

- A) **Sumou peňazí meny danej krajiny**- napr. sadzba dane za psa je 120 eur
- B) **Percentuálnym vyjadrením**- napr. % sadzba dane z príjmov je 19 %.
- C) **Kombinovane, čiže aj sumou aj percentom**- % vyjadrenie dane je 22 % a peňažné vyjadrenie je 250 eur.

Základ dane je základ z ktorého sa odvádza daňová povinnosť

Príkladom môže byť základ dane z príjmov

Predmet dane je dôvod alebo vec prečo sa platí daň

Medzi najznámejšie predmety dane patria príjem, pes, výmera pozemku, lieh, tabak, ubytovanie, majetok, výherné automaty, stavby.

Výpočet základu dane z príjmov= hrubá mzda – 13,4 % z hrubej mzdy- nezdaniteľná časť základu dane

Pri daniach platia 2 zásady a to zásada spravodlivosti a zásada proporcionality.

To znamená, že daňovníci daného štátu by mali platiť rovnaké dane ako ostatní daňovníci a čím je vyšší predmet dane, tak by mala byť vyššia výška tejto dane.

Správcovia dane

Medzi správcovia dane patrí:

- A) **Finančná správa**: tam patria daň z pridanej hodnoty, daň z príjmu, spotrebné dane.
- B) **Obec**: tam patria miestne dane alebo dane, ktoré si obec sama určí.

Daňová sústava v Slovenskej republike sa rozdeľuje na:

1) **Priame dane**: ktoré priamo ovplyvňujú daňovníka.

Priame dane sa rozdeľujú na:

1.1 Daň z príjmov fyzickej osoby

Výpočet daní z príjmov fyzickej osoby: $\text{Hrubá mzda} - 13,4 \% \text{ z hrubej mzdy} - \text{nezdaniteľná časť} / 100 * 19$

1.2 Daň z príjmov právnickej osoby

1.3 Miestne dane

Miestne dane sa rozdeľujú na:

1.3.1 Daň za psa

Predmetom dane nie je pes chovaný na výskumné účely, pes chovaný v útulkoch a pes chovaný za účelu uľahčenia života pre ZŤP občanov, najmä nevidiacich občanov

Daňovníkmi sú všetci občania, ktorí vlastnia psa staršieho ako 6 mesiacov.

základ dane je počet psov

Sadzba dane je výška dane určená obcou

vznik a zánik daňovej povinnosti: daňová povinnosť vzniká nadobudnutím 6. mesiaca života psa, daň zaniká smrťou psa

Správca dane je obec, na ktorom je daný pes schovaný

1.3.2 **Daň z nehnuteľnosti** je najrozšírenejšia majetková daň, ktorá sa udeľuje za vlastníenie určitej nehnuteľnosti.

Táto daň z nehnuteľnosti sa rozdeľuje na:

Daň zo stavieb

Daň z bytových a nebytových priestorov

Daň z pozemkov

Daňovníkmi sú vlastníci danej nehnuteľnosti

Predmetom dane je určitá nehnuteľnosť, t.j. stavba, bytový a nebytový priestor alebo pozemok.

Základ dane je výmera pozemku v metroch štvorcových

Sadzba dane je suma v eurách určená obcou

Vznik a zánik daňovej povinnosti: daň z nehnuteľnosti vzniká dňom nadobudnutia nehnuteľnosti a zaniká dňom odobratia nehnuteľnosti.

Správca dane je obec, na ktorom území sa daná nehnuteľnosť nachádza

1.3.3 Daň za užívanie verejného priestranstva

Daňovníkmi sú fyzické alebo právnické osoby, ktoré užívajú verejné priestranstvo.

Predmetom dane je užívanie určitého verejného priestranstva.

Základ dane: je výmera verejného priestranstva určená v m štvorcových.

Sadzba dane je suma určená v eurách určená obcou.

Vznik a zánik daňovej povinnosti: daň za užívanie verejného priestranstva vzniká dňom začiatku užívania verejného priestranstva a zaniká dňom konca užívania verejného priestranstva.

Správca dane je obec, na ktorom území sa dané verejné priestranstvo nachádza

1.3.4 Daň za ubytovanie

Daňovníkmi sú fyzické alebo právnické osoby, ktoré užívajú ubytovanie

Predmetom dane je odplatné ubytovanie

Sadzba dane je suma určená v eurách

Základ dane je počet prenocovaní.

Vznik a zánik daňovej povinnosti: daň za ubytovanie vzniká dňom začiatku prenocovania a zaniká dňom konca prenocovania

Správca dane je obec na ktorom území daný hotel alebo ubytovacie zariadenie nachádza

1.3.5 Daň za výherné automaty

Daňovníkom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá vlastní výherné automaty

Predmetom dane sú výherné automaty

Sadzba dane je suma určená v eurách

Základ dane sa odvíja od počtu výherných automatov

Vznik a zánik daňovej povinnosti: daňová povinnosť vzniká začatím prevádzkovania výherných automatov a zaniká koncom prevádzkovania výherných automatov

Správca dane: je obec, na ktorom území sa vyskytujú výherné automaty

1.3.6 Daň za nevýherné automaty

Daňovníkom je fyzická osoba, ktorá vlastní nevýherné automaty

Predmetom dane sú nevýherné automaty

Sadzba dane je stanovená v eurách

Základ dane sa odvíja od počtu nevýherných automatov

Vznik a zánik daňovej povinnosti: daňová povinnosť vzniká začatím prevádzkovania nevýherných automatov a zaniká koncom prevádzkovania nevýherných automatov

Správca dane je obec na ktorom území sa dané nevýherné automaty nachádzajú

B) Nepriame dane: ktoré nepriamo ovplyvňujú daňovníka

Nepriame dane sa rozdeľujú na:

1.4 Spotrebné dane

Medzi druhy spotrebných daní patria

1.4.1 Spotrebná daň za alkoholické nápoje

Základ dane je množstvo alkoholu vyjadrený v hektolitroch

Sadzba dane pri liehu je nasledovná:

Zvýšená sadzba dane je 1080 eur, znížená sadzba dane je 540 eur

Sadzba dane pri víne je vo výškach 0 eur, 79,65 eura a 54,16 eura

Sadzba dane pri pive je vo výške 3,58 eura a 2,65 eura

1.4.2 Spotrebná daň za tabakové výrobky

Základ dane je množstvo tabakových výrobkov vyjadrený v kilogramoch

Sadzba dane pri tabakových výrobkoch je nasledovná

Sadzba dane na tabakovú jednotku je 76,70 eura/ kilogram

1.4.3 Spotrebná daň za mineralné oleje

Základ dane je množstvo minerálneho oleja vyjadrený v litroch pri teplote 15 stupňov Celzia

Sadzby dane pri minerálnych olejoch sú vo výškach 547, 514 a 597,5 eura/ 1000 litrov

A) Spotrebná za elektrinu, zemný plyn a uhlie

Základom dane pri zemnom plyne a uhli je množstvo vyjadrené v tonách, **základ dane pri elektrine** je množstvo vyjadrené v megawatthodinách

Sadzba dane pri zemnom plyne a uhli je 10,62 eura na tonu, **sadzba dane pri elektrine** je 1,32 eura na megawatthodinu

1. DPH- daň z pridanej hodnoty

1.5 Daň z pridanej hodnoty

Daň z pridanej je 20 % z obstarávacej ceny tovarov a služieb, výnimku tvoria lieky a knihy, kde je daň z pridanej hodnoty 10%.

Pojmy pri daňovníctve

1. **Daňové raje:** sú to krajiny vo svete, ktoré majú výhodnejšie daňové podmienky ako ostatné krajiny sveta.
2. **Daňový únik-** neplnenie si daňovej povinnosti
3. **Daňová optimalizácia-** je legálny daňový únik